

[Krag.]

foregaaende Taler, det ærede Medlem Hr. Fisker, i højeste Grad er tiltrængt. I de forløbne Aar, lige siden Krigen udbrod i 1914, har Staten jo paa saa mange Maader maattet gribe ind og paatage sig Risikoen og Garantien ved Løsningen af Opgaver, der i normale Tider har paahvilet det private Initiativ og ogsaa er blevet løst af dette. Herunder hører f. Eks den Statsstøtte, som under vekslende Former gennem en Aarrække er ydet Byggeriet, herunder hører ogsaa de Foranstaltninger, som i Krigsperioden og de nærmeste Aar efter Krigens Afslutning blev truffet med Staten som Partner for at tilvejebringe Forsikringer af Varer og Skibe, hvad der var nødvendigt for at sikre Landets Eksport over Søen og betrygge Samfundets Tilførselsmuligheder. Et andet Eksempel er Tildelingen af Eksportkreditter, som jo nu i en Aarrække har fundet Sted for at mindske Risikoen ved danske Virksomheders Kreditgivning til Udlandet, for saa vidt dette var Vilkaaret for at faa Beskæftigelse, og sikre de kreditgivende Virksomheders Likviditet trods de langfristede Kreditter. Saaledes har Staten i Samarbejde med det private Initiativ i Nødsituationer taget sin Del af Risikoen ved Løsning af Opgaver, som det var tvungende nødvendigt af Hensyn til Samfundsvellet at løse. Efter vor Opfattelse staar vi i Øjeblikket paa alle Erhvervslivets Omraader og i dets Forhold til Kapitalen i en lignende Nødsituation, og det er derfor tilsvarende Formaal, som søges plejet ved Bestemmelserne i Punkt 4 i Lovforslagets § 4. Ved at lade Krisefonden overtage en begrænset Garanti for Bankers og Sparekassers Laan-given til Erhvervsvirksomheder tilstræber man at øge Efterspørgselen efter Kapital til Igangsaetelse af standset Virksomhed og til Oprettelse af ny og at stimulere Pengeinstitutternes Tilbøjelighed til, trods Risikoen, at investere Kapital paa billige Vilkaar til Bekæmpelse af Arbejdsløshed og til Forøgelse af Produktion. Det er ikke helt let at afveje, paa hvilken Maade den private Kapitals og Statskapitalens Risiko skal fordeles under et saadant Samarbejde. Somme vil mene, man bør gaa væsentligt videre, end det her foreslaas under Punkt 4; andre vil vel finde, at man her er gaaet vidt nok, og at Stats-Risikoen ved Gennemførelse af de i dette Punkt omhandlede Foranstaltninger kan blive ret betydelig. Jeg maa nu tilstaa, at jeg hører til dem, der mener, at hvis man vil sikre, at betydelige nye Kapitaler kan pumpes ud i Virksomhederne, naas dette bedst ved, at Staten

midlertidig overtager eller faar Adgang til at overtage en større Del af Risikoen end her foreslaet. Den højtærede Minister har imidlertid paa Baggrund af de Forhandlinger, der om denne Sag har fundet Sted, været fuldt berettiget til paa dette Punkt som paa alle andre at fremsætte Lovforslaget i den her foreliggende Form. Men Lovforslaget er jo, som jeg har sagt om foregaaende, og som det ogsaa vil blive Tilfældet med efterfølgende Lovforslag, som er Resultat af forudgaaende Forhandlinger mellem Regeringen og os, et *Forhandlingsgrundlag*, og vi indbyder til en saglig Forhandling om dem. Det er mit Haab, at en saadan saglig Forhandling ogsaa paa det her fremdragne Punkt kan bidrage til, at Loven faar den Udformning, som under Hensyn til Formaalet er den rette.

Det ærede Medlem Hr. Fisker, som talte paa Socialdemokratiets Vegne, fremhævede, at Byggeri ved privat Initiativ i den seneste Tid i Realiteten var gaaet i Staa, og det kan ikke nægtes, at der har været og er en katastrofal Arbejdsløshed indenfor de forskellige Grene af Byggehaandværket. Hvad Aarsagerne dertil maatte være, skal jeg ikke ved denne Lejlighed komme ind paa, det har vi drøftet ved saa mange tidligere Lejligheder; men jeg vil dog ikke undlade at bemærke, at jeg tror, at der baade i Hovedstaden og i en Række Provinsbyer ved privat Initiativ er et meget betydeligt Boligbyggeri under Forberedelse, og jeg kan kun udtale min store Glæde over, at det ærede Medlem Hr. Fisker har samme Anskuelse som jeg med Hensyn til Betydningen af Opretholdelse af de hidtidige Udlaansformer i fast Ejendom ved de bestaaende Realkredit-Institutioner. Men nægtes kan det ikke, at navnlig i de senere Aar har Etableringen af Byggevirksomhed stødt paa ikke ringe Vanskeligheder som Følge af de betydelige Omkostninger, som Finansieringen under Bygningers Opførelse foranlediger, og unægtelig ogsaa som Følge af de betydelige Tab, som mangan Bygherre har lidt i de sidste Par Aar under Obligationskursernes betydelige Fald, og det maa være en af de Opgaver, som vi i Forbindelse med det Spørgsmaal, der her beskæftiger os, faar at løse: at bidrage til at mindske disse Tab.

Et saadant Bidrag vilde efter min Opfattelse paa værdifuld Maade kunne gives gennem Ændringer i Grundlaget for Kreditforeninger og i den Lovgivning, hvorpaa disse er bygget. Det er et Spørgsmaal, som vi kan komme ind paa i Forbindelse